

**Karolinska
Institutet**

MC.20230331

Bevakning av ny information om bioetik med fokus på hälso- och sjukvårdsetik. Mars 2023.

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Etikbevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016. Nyhetsbrevet skickas en gång/vecka till den som önskar prenumerera. Anmälan till marie.chenik@ki.se Varje månad publiceras en sammanställning av nyhetsbrevet på: [Praktiskt om etik | Karolinska Institutet \(ki.se\)](#)

Synpunkter och förslag välkomnas!

Postal address
Karolinska Institutet
171 77 Stockholm
SWEDEN

Visiting address
Tomtebodavägen 18A
Stockholm

Telephone
+46-8-524 80 000, switch

E-Mail
marie.chenik@ki.se
Web
ki.se

Org. number 202100 2973

Vecka 13

Pressmeddelande. [Uppdrag till Folkhälsomyndigheten att ta fram en nationell strategi mot ofrivillig ensamhet - Regeringen.se](#)

Prop. 2022/23:82. Publicerat 21 mars 2023. Bevarande, utlämnande och förstöring av humanbiologiskt material. [Rättsmedicinalverkets hantering av humanbiologiskt material - Regeringen.se](#)

Vem ska tro på mig? Ny rapport. Barnrättsbyrån och World Childhood Foundation. [SiS rapport digital pdf uppslag.pdf \(barnrattsbyran.se\)](#)

Det är varken effektivt eller rättvist att barns utsatthet för sexuella övergrepp används som grund för tvångsvård. [Flickor "låter sig inte utsättas" för övergrepp \(expressen.se\)](#)

Organdonation. Anna Aldehag, Thomas Lindén. [Fler barn bör ges möjlighet till organtransplantation \(lakartidningen.se\)](#)

Donationsprocessen. [Nytt informationsmaterial om njurdonation från levande givare - Socialstyrelsen](#)

Is it appropriate to put pressure on people to become living solid organ donors to help address shortages? [Vulnerability, Autonomy, and the Living Organ Donor - The Hastings Center](#)

Reproduktion. *"Statens medicinsk-etiska råds utspel, bland annat om att svenska spermier inte bör kunna användas utomlands, är häpnadsväckande".* ["Donatorn styr över sina spermier – inte familjerna" - DN.SE](#)

Replik. Från företrädare för Femmis. ["Barnets bästa borde vara viktigast även vid donationsbehandling" - DN.SE](#)

"Det vinstdrivande elementet i surrogatindustrin gör riskerna för oetiska surrogatarrangemang alltför stora". [Erik Mägi: Lagstifta mot surrogatindustrin | SvD Debatt](#)

Replik. [Sverige bör tillåta värdgraviditeter, skriver debattörer | SvD Debatt](#)

UK.16/3 2023. [Surrogacy law in the UK - The Nuffield Council on Bioethics \(nuffieldbioethics.org\)](#)

Norbäck, K. et al. *Ethical concerns when recruiting children with cancer for research: Swedish healthcare professionals' perceptions and experiences*. BMC Med Ethics 24, 23 (2023). <https://doi.org/10.1186/s12910-023-00901-4>

Sara Ingvarsson. Ny doktorsavhandling om anledningen till att behandlingar som inte gör någon nytta ändå ges i stor utsträckning. [Tipping the scale of resources : de-implementation of low-value care from an operant perspective \(ki.se\)](#)

Renee McLeod-Sordjan et al. *Essay on a recent change in ethics performance standards made by the country's leading accrediting body for hospitals*. [Where is Clinical Ethics in the Revised Hospital Accreditation Standards? - The Hastings Center](#)

Webinar on medical ethics and the climate crisis. 12th of April, 2:30-4:00 pm CET. **See attachment.**

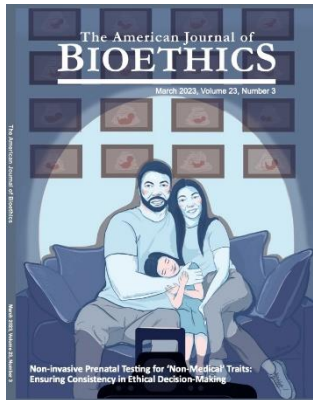
Första Symposium i Rättspsykiatri. 19 april kl.9.00-16.30. [Symposium i Rättspsykiatri - Dömd till vård | Karolinska Institutet Nyheter](#)

Empirical Bioethics Winter School, in Amsterdam. 11 -14 December 2023. **See attachment.**

Great opportunity! *Would you agree to be contacted by EACME colleagues to present your research to students and/or colleagues at other EACME institutions?* Contact: Angélique Heijnen Maastricht University tel. Tel: + 31 43 3882145. a.heijnen@maastrichtuniversity.nl

Dramaserie "Nya Karolinska 2017". Landstingspolitikern som klubbade igenom den stora sjukhussatsningen blir själv patient och hamnar sist i den långa operationskön. [Nytt ljudrama i Sveriges Radio om turerna runt Nya Karolinska \(lakartidningen.se\)](#)

Vecka 12

The American Journal of Bioethics. March issue. *Focus on NIPT*. (cover art by Odelia Cheng). [The American Journal of Bioethics: Vol 23, No 3 \(tandfonline.com\)](https://tandfonline.com)

Fortsatt diskussion efter förra veckans artikel i Läkartidningen. Replik 1: Anna Lindblad, biträdande rättschef, Migrationsverket. [Migrationsverket: Myndigheten bedömer inte suicidrisk \(lakartidningen.se\)](https://lakartidningen.se) ; Replik 2: Ingrid Eckerman. [Slutreplik: Asylansökan i Sverige kan liknas vid ett lotteri \(lakartidningen.se\)](https://lakartidningen.se)

Ulrika Ekebro. [Barnkonventionen gäller även i brottmål som rör barn, eller hur? | Dagens Arena](https://dagensarena.se)

En avkriminalisering skulle göra det svårare att hjälpa barnen. [Kajsa Ekis Ekman om osynliga barn i drogdebatten \(aftonbladet.se\)](https://aftonbladet.se)

Maja Wessel från Patientnämnden svarar på frågor. [Ny rapport: Klagomålen på cancervård ökade med 20 procent på ett år | SVT Nyheter](https://svt.se)

Krönika: Läkaren Evelina Rosenqvist har ett tråkigt besked att lämna till en patient. [»Det krävs ett sjukhus för att uppfostra en läkare« \(lakartidningen.se\)](https://lakartidningen.se)

Lars Rocksén, Christofer Lindholm. [Förskrivning av läkemedel måste ske ansvarsfullt \(lakartidningen.se\)](https://lakartidningen.se)

Ny internationell undersökning. [Vården ur primärvårdsläkarnas perspektiv | Vård- och omsorgsanalys \(vardanalys.se\)](https://vardanalys.se)

Ny avhandling. Therese Scott Duncan. *Patients' self-empowerment: patients and informal caregivers taking the lead*. [Thesis template \(ki.se\)](https://ki.se)

Erik Gustavsson, Lars Lindblom. [It seems important to study public values regarding priority setting principles, but why exactly? - Journal of Medical Ethics blog \(bmj.com\)](https://bmj.com)

Ny utredning föreslår åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för kliniska prövningar. [Utredning föreslår åtgärder för en bättre välfärd och starkare life science-sektor - Regeringen.se](https://regeringen.se)

Björn Lundberg. ["Universitetens nonchalans skrämmer mer än AI" | Forskning & Framsteg \(fof.se\)](#)

France. Espace éthique. *Fin(s) de vie*. [Hors-série des Cahiers : Fin\(s\) de vie - s'appropriier les enjeux d'un débat | étude/rapport | Espace éthique/Ile-de-France \(espace-ethique.org\)](#)

New book "*End-of-Life Ethics in a Changing World*" including a chapter on the development of effective hospice ethics committees. [Hospice Foundation Of America - End of Life Ethics in a Changing World](#)

USA: Lagen definierar ett foster som en person – vilket jämnställer abort med mord. [Republikaner i sydstats nya lagförslag: Abort ska ge dödstraff | SvD](#)

The fight over abortion access is now in the hands of the states. [Wyoming Becomes First State to Outlaw Abortion Pills - The New York Times \(nytimes.com\)](#)

Makins N. March 2023. [Patients, doctors and risk attitudes | Journal of Medical Ethics \(bmj.com\)](#)

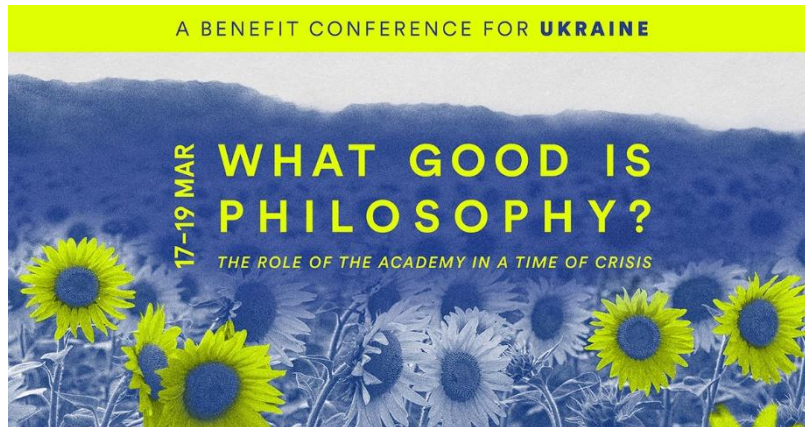
Clinical ethics cases: 1. L. Syd M Johnson, Rachel E. Fabi. [Should An Unrepresented, Incapacitated Patient Be Treated Over Her Objection? - The Hastings Center](#)

2. The legal and medical history of people who cite religious or other beliefs to refuse life-saving treatment is complex. [The Case of Jehovah's Witness: A Minor Requiring Blood Products - Center for Practical Bioethics](#)

2 - 4 oktober 2023. Malmö. [8:e nationella konferensen för Palliativ Vård \(mkon.nu\)](#) ; [Palliativ program 2.pdf \(mkon.nu\)](#)

Anne Sjögren vill tipsa om Anna Dahlqvists artikel i tidskriften **Vi**. [Hennes mormor hjälpte kvinnor med abort - straffades på mentalsjukhus](#)

Vecka 11

March 17-19. A Benefit Conference for Ukraine aims to raise the funds required to establish a Centre for Civic Engagement at Kyiv Mohyla Academy. [What Good is Philosophy? A Benefit Conference for Ukraine | The Munk School \(utoronto.ca\)](#)

Pressmeddelande från regeringen: 1. [Skärpt syn på brott mot journalister och vissa andra samhällsnyttiga funktioner - Regeringen.se](#) 2. [Tre uppdrag ska bidra till en mer tillgänglig, jämlik och kunskapsbaserad vård för flickor och kvinnor - Regeringen.se](#) 3. [Ökat skydd för kvinnor utsatta för våld i nära relationer - Regeringen.se](#)

Socialstyrelsen. [Ny rapport belyser hur vårdkontaktarna fungerar för](#)

[vuxna personer på LSS-boende - Socialstyrelsen](#)

Förslaget hör inte hemma i svensk demokrati. [Saco: Att ange papperslösa strider mot yrkesetiken | SvD Debatt](#)

Ny kampanj: "Vi anger inte" [Vårdanställda lovar att vägra plikt att anmäla papperslösa i kampanj \(lakartidningen.se\)](#)

Ingrid Eckerman m.fl. [Migrationsverkets handläggare bör inte bedöma suicidrisk \(lakartidningen.se\)](#)

Eva Morsing m.fl. [Allt fler barn födda före vecka 24 överlever, men sjukligheten är hög \(lakartidningen.se\)](#) Läs mer: [Ni hjälpte oss att överleva som nyfödda – men hur ska vi leva? \(lakartidningen.se\)](#)

En läkare på sjukhuset tog sperma från män som lämnat prover vid fertilitetsutredning och använde till insemination. [Uppdrag granskning – Spermistölden | SVT Play](#)

Ny film. Om experimentet på Vipeholmsanstalten på 40- och 50-talet. [Sockerexperimentet \(2023\) - SFdb \(svensksfilmdatabas.se\)](#)

Inspelning från Vetenskapsrådets konferens. [Konferens om forskningsetik, juridik och professionellt omdöme - YouTube](#)

“Life is returning to normal. But long-COVID patients are getting left behind.” [Stanford Medicine clinical trial goals: Meet long COVID head-on, treat it and defeat it | News Center | Stanford Medicine](#)

Emma Bedor Hiland. [ChatGPT in the Clinic? Medical AI Needs Ethicists - The Hastings Center](#)

Joy Y Zhang and Ruipeng Lei. [Is Chinese Bioethics Ready to Move Forward from the Crispr Baby Scandal? - The Hastings Center](#)

The Nuffield Council on Bioethics (NCoB) [is seeking input from European ethicists, clinicians and other researchers to gain a comparative perspective about disagreements in the care of critically ill children outside the UK.](#) [Call for evidence - The Nuffield Council on Bioethics \(nuffieldbioethics.org\)](#) Contact: children@nuffieldbioethics.org. and nmichaux@nuffieldbioethics.org.

International scholarly project in Pediatric Ethics. [Call for collaborators / Call for proposals](#) Pediatric Cases Book. **See flyer.**

20 april. Webbinarium. [Hur kan vi tillsammans bli bättre på att förebygga och motverka hemlöshet? - Socialstyrelsen](#)

Vecka 10

Ny rapport. [Utländska investeringar och ägande i svensk hälso- och sjukvård \(foi.se\)](#)

Pelle Gustafson, Hans Rutberg. [Chefläkarens roll belyst från ett säkerhetsteoretiskt perspektiv \(lakartidningen.se\)](#)

Ivo: ”det saknades tecken på att patienten varit död en längre tid, varför hlr borde ha inletts”. [Kritiseras för att ha avstått hjärt-lungräddning | Vårdfokus \(vardfokus.se\)](#)

Skakvåld. [Pappa som åtalats för spädbarns död frias av tingsrätten | SVT Nyheter](#)

Belgien. Hon uthärdade inte den psykiska smärtan. [Hon mördade sina fem barn – fick dödshjälp | SvD](#)

Vaccinskeptiska föräldrar utmaning för skolsköterskor. [Oro för "fel" signaler om sex hinder för HPV-vaccin | Forskning & Framsteg \(fof.se\)](#)

AI. [Så använder svenskarna textroboten Chat GPT på jobbet: "Utvecklingen går inte att stoppa" | SVT Nyheter](#)

Replik. [Förbud av chatbotar är inte moralpanik, skriver Jonas Linderoth | SvD Debatt](#)

Chalmers AI Research Center. [Häggström hävdar: AI och den högre utbildningens framtid: ett halvdagsseminarium \(haggstrom.blogspot.com\)](#)

"AI tools cannot be listed as an author of a paper." [COPE: AI Tools Aren't Authors. Philosophers: Not So Fast | Daily Nous](#)

Nur Ahmed, Muntasir Wahed, and Neil C. Thompson. 2023. [The growing influence of industry in AI research | Science](#)

Cathrine Axfors, Gustav Nilsonne. [Ofullständig rapportering av studier försämrar kunskapsläget \(lakartidningen.se\)](#)

Etikprövning. [Forskare vill se ändring av etikprövningslagen – Universitetsläraren \(universitetslararen.se\)](#)

What situations call for lying to patients? [Mapping the Moral Terrain of Clinical Deception - The Hastings Center](#)

Hofmann, B. *Biases in bioethics: a narrative review*. BMC Med Ethics. 24, 17 (2023). <https://doi.org/10.1186/s12910-023-00894-0>

Nursing Ethics. 2023. [Systematic review of ethical issues in perinatal mental health research - Mickie de Wet, Susan Hannon, Kathleen Hannon, Anna Axelin, Susanne Uusitalo, Irena Bartels, Jessica Eustace-Cook, Ramón Escuriet, Deirdre Daly, 2023 \(sagepub.com\)](#)

Clinicians using governing authority to make public health policy are ethically obliged to draw upon information that accords with professional standards. [Journal of Ethics | American Medical Association \(ama-assn.org\)](#)

Vecka 9

Editorial. *Sweden's economic inequality gap is widening and worrying*. The Lancet Regional Health Europe. March 2023. <https://doi.org/10.1016/j.lanepe.2023.100610>

IVO. Årsrapport. [Vad har IVO sett 2022?](#) Läs mer: [Ivo lyfter vårdplatsbristen på landets akutsjukhus i rapport till regeringen \(lakartidningen.se\)](#) ; [Regionernas svar på Ivos kritik: Otydliga beslut och orimliga krav \(lakartidningen.se\)](#)

Prioriteringar. [projektrapport-7-2022-prioriteringar-av-resurser-i-halso--och-sjukvarden.pdf \(regionstockholm.se\)](#)

Sjukförsäkringen. [Hanteringen av sjukärenden är ovärdig, skriver Rautio och Jacobsson | SvD Debatt](#)

Karin Mossler om behovet av en nationell strategi för sällsynta diagnoser. [Därför behövs en nationell strategi för sällsynta hälsotillstånd \(hejaolika.se\)](#)

Camilla Rosenberg och Gunilla Sundblad, Autism Sverige. [Skärp boendestödet till personer med autism - Altinget: Omsorg](#)

Regeringen måste lägga fram en lag som respekterar transpersoners grundläggande rättigheter, skriver RFSL, Amnesty och en rad europeiska hbtqi-organisationer. [Folk måste få byta kön utan onödigt krångel \(expressen.se\)](#)

"Krymplingskortet". Ny bok av Annika Taesler. ["Sjukvården är en miljö där fördomar och tunnelseende frodas" | Vårdfokus \(vardfokus.se\)](#)

Shaikh, H., Billimoria, Z., Vandeleur, D. et al. *Transmission of negative biases through social commentary included in neonatal intensive care unit progress notes*. *J Perinatol* (2023). <https://doi.org/10.1038/s41372-023-01635-2>

McDougall R. et al. *Ethical Diversity and Practical Uncertainty: A Qualitative Interview Study of Clinicians' Experiences in the Implementation Period Prior to Voluntary Assisted Dying Becoming Available in their Hospital in Victoria*. Australia. *Bioethical Inquiry* (2023). <https://doi.org/10.1007/s11673-022-10224-5>

Nathan Stout. *Conspiracy theories and clinical decision-making*. *Bioethics*. <https://doi.org/10.1111/bioe.13146>

Webbinarium. 17 mars. [Svårnådda grupper vid utvärdering av insatser – utmaningar och lösningar - Socialstyrelsen](#)

Workshop: Ethics of End-of-Life Care (online, 20-22 March 2023). [See flyer](#).

Job. [Vacancy - PhD candidate 'Ethical, legal & societal aspects of automated screening of lung CT scans' - Radboudumc](#)